

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1343

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 februari 2016

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 11 en 12 februari te Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Eurogroep

1. Economische situatie

Document: Winterraming Europese Commissie, openbaar document, http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_winter_forecast_en.htm

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Tijdens de Eurogroep zal gesproken worden over de winterraming van de Europese Commissie, die op 4 februari is verschenen. De Europese Commissie schrijft in de winterramingen dat een gematigd herstel in de eurozone doorzet, met een groeiverwachting voor de eurozone van 1,7% in 2016 en 1,9% in 2017. Werkloosheid neemt af van 11,0% in 2015 naar 10,5% in 2016. De Commissie spreekt van een breed gedragen herstel in het eurogebied. Lage olieprijs, de koers van de euro en lage rentestanden dragen bij aan het herstel, dat voornamelijk gedreven wordt door groei van de binnenlandse consumptie. Tegenvallende groei in China en andere opkomende markten vormt een neerwaarts risico voor de groeiraming. Volgens de Europese Commissie nemen nominale begrotingstekorten in de eurozone de komende jaren af, terwijl structurele tekorten in 2016 iets toenemen ten opzichte van 2015. De raming laat zien dat verschillende landen nog een extra inspanning moeten verrichten om te voldoen aan de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact.

2. Thematische discussie – kwaliteit van overheidsfinanciën

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: [n.v.t.]

Toelichting: Met dit agendapunt wordt opvolging gegeven aan de eurozone aanbeveling om een thematische discussie te voeren over de kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën. De thematische discussies in de Eurogroep kunnen bijdragen aan convergentie naar *best practices*.

Nederland acht het nuttig dat er een inhoudelijke dialoog over het brede thema van de kwaliteit van de overheidsfinanciën is. De discussie zal zien op het verschil in de samenstelling van overheidsuitgaven en in hoeverre diverse uitgaven leiden tot een beter beleid op basis van outputindicatoren. Hierbij is de discussie vooral gericht op het leren van de *best practices* van de verschillende lidstaten op de diverse terreinen die zijn aangewezen als relevant voor stimulering van economische groei. Een voortdurende en inhoudelijke dialoog over dit thema is een goed vehikel om meer en betere inzichten te krijgen in efficiënte en effectieve allocatie en inzet van publieke middelen.

3. Griekenland, stand van zaken

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtenwisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal naar verwachting spreken over de stand van zaken rondom de hervormingen die nodig zijn om de eerste voortgangsmissie van het Griekse ESM-programma af te sluiten. Als onderdeel van de eerste voortgangsmissie zal in ieder geval meer duidelijkheid

moeten komen over verdere pensioenhervormingen en begrotingsmaatregelen die door de Griekse overheid genomen moeten worden. De instituties (de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank, het IMF is betrokken maar neemt nog niet formeel deel aan het programma) zijn nog in gesprek met de Griekse autoriteiten over de specifieke invulling van deze maatregelen. Bij succesvolle afronding van de eerste voortgangsmissie kan er een tranche beschikbaar komen voor uitkering aan Griekenland.

4. Cyprus

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de uitkomsten van de achtste voortgangsmissie van de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, en het IMF betreffende het leningenprogramma van het ESM en het IMF aan Cyprus. De achtste voortgangsmissie vond plaats van 3 november tot en met 13 november 2015. De Tweede Kamer is op 13 januari jl. per brief geïnformeerd over de uitkomsten van de missie.¹ Uit de voortgangsmissie blijkt dat de economische groei in Cyprus doorzet. Voor heel 2015 wordt een groei verwacht van 1,4% bbp, 0,9 procentpunt meer dan in de vorige voortgangsrapportage. De budgettaire doelstellingen zijn met ruime marges gehaald.

Om het aantal leningen waarop een betalingsachterstand berust (non-performing loans) te verminderen is er een *prior action* geformuleerd over de aanname door het Cypriotische parlement en een positieve beoordeling door de Trojka van wetgeving waardoor leningen verhandeld kunnen worden. Daarnaast zijn er nog twee andere *prior actions* geformuleerd betreffende de hervorming van de staatsbedrijven CyTA (telecom) en de *Electricity Authority of Cyprus*.

Alleen aan de *prior action* met betrekking tot de *Electricity Authority of Cyprus* is voldaan. Hierdoor voldoet Cyprus nog niet aan de conditiona-liteit behorende bij de uitkering van de negende tranche. Nederland heeft het oordeel van de Trojka onderschreven. Slechts indien Cyprus voldoet aan de *prior actions* en een positieve beoordeling daarvan door de Trojka, zal Nederland instemmen met vrijgave van de 275 miljoen euro afkomstig van het ESM, in samenhang met de instemming van de IMF Board met uitkering van circa 124 miljoen euro van het IMF.

Eind maart 2016 loopt het leningenprogramma van Cyprus af. Zoals hierboven aangegeven zet de economische groei in Cyprus door en zijn de budgettaire doelstellingen ruimschoots gehaald – al zijn er nog altijd wel risico's. Nederland wacht de overwegingen van Cyprus af ten aanzien van het einde van het programma. Voor Nederland is van belang dat een terugkeer naar de markt duurzaam van aard is.

5. Transparantie

Document: Brief Transparantie met bijlage Transparency of the Eurogroup (toegevoegd² ter info)

Aard bespreking: bespreking voorstellen

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

¹ Zie Kamerbrief over de Achtste voortgangsrapportage van het hervormingsprogramma van Cyprus van 13 januari 2016 (Kenmerk 2016-0000001286).

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Toelichting: De voorzitter van de Eurogroep heeft een aantal voorstellen gedaan voor het vergroten van transparantie in de Eurogroep (zie bijlage). De uitwerking hiervan wordt besproken.

Momenteel worden alleen highlights van de agenda gepubliceerd op de website van de Eurogroep. Na afloop van de vergadering worden deze vervangen door een summier samenvatting van de belangrijkste resultaten. In sommige Parlementen waaronder het Nederlandse wordt door de regering vooraf een geannoteerde agenda verstuurd en achteraf een uitgebreider verslag.

De voorstellen bevatten drie elementen: vooraf publiceren van de geannoteerde agenda, publiceren van een samenvattende brief na afloop en openbaar maken van de documenten. Een geannoteerde agenda zorgt ervoor dat in alle Europese landen inzichtelijk is wat wordt besproken in de Eurogroep. Het doel van een samenvattende brief is meer inzicht te geven in de discussie en afwegingen. Hetzelfde geldt voor het publiceren van documenten waar mogelijk. In overweging wordt genomen dat niet alle documenten zich lenen voor openbaarheid bijvoorbeeld vanwege marktgevoelige informatie, of bijvoorbeeld omdat het concepten van documenten betreft. Tegelijkertijd vergroot transparantie de legitimiteit van de besluitvorming. Het voorstel is daarom gericht op zo groot mogelijke openheid.

In diverse lidstaten is er steun voor het principe van transparantie.

6. Portugal

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal naar verwachting spreken over de stand van zaken rondom de indiening van het Draft Budgetary Plan (DBP) van de nieuwe Portugese regering. Het DBP van Portugal is op 22 januari aan de Commissie gepresenteerd. Portugal gaat uit van een tekort van 4,2% bbp in 2015 en 2,6% bbp in 2016. In de herfststraming van de Commissie werd nog een tekort van 3% bbp in 2015 voorspeld, de eenmalige kosten als gevolg van het ingrijpen bij Banco Internacional do Funchal zorgen echter voor een sterke toename van het tekort. De Europese Commissie heeft op vrijdag 5 februari haar opinie over het Portugese DBP gepresenteerd en geconcludeerd dat er sprake is van «risk of non-compliance» ten aanzien van de SGP-vereisten. De Commissie zal naar verwachting ook een terugkoppeling geven over de derde missie in Portugal in het kader van post-programme surveillance (PPS) die heeft plaatsgevonden van 25 januari tot 2 februari 2016. Deze missie heeft gecoördineerd met de derde post-programma monitoring (PPM) missie van het IMF plaatsgevonden.

7. De internationale rol van de euro

Document: Niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Europese Commissie heeft op verzoek van de Eurogroep dd 16 februari 2015 een rapport geschreven over de micro-belemmeringen bij het gebruik van de euro in internationale transacties. De studie vindt geen overtuigend bewijs voor belemmeringen. De Europese Commissie stelt wel dat de ontwikkeling van kapitaalmarkten en goed macro-economisch beleid kunnen bijdragen aan het gebruik van de euro. Dit laatste onderschrijft het belang van onder meer de kapitaalmarktunie. Nederland ondersteunt het belang hiervan en staat open voor verdere suggesties om de rol van de euro te versterken, waarbij het

uitgangspunt moet zijn dat het gebruik van de euro niet wordt opgelegd, maar aantrekkelijker wordt gemaakt.

Ecofinraad

1. Pakket met maatregelen tegen belastingontwijking

Document: diverse nog te verschijnen documenten

Aard bespreking: presentatie van de Commissie en gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: unanimiteit

Toelichting: De Commissie zal een presentatie geven over haar pakket met maatregelen tegen belastingontwijking, dat zij op 28 januari jl. heeft gepubliceerd. Dit pakket bevat onder meer een richtlijnvoorstel met maatregelen tegen belastingontwijking, een richtlijnvoorstel voor country-by-country reporting van bedrijven aan belastingdiensten en een Mededeling over een externe strategie voor de EU voor effectieve belastingheffing. Het kabinetsstandpunt met betrekking tot het pakket zal binnenkort naar uw Kamer worden gestuurd in de vorm van een BNC-fiche.

Het Nederlandse voorzitterschap wil aan deze voorstellen van de Commissie hoge prioriteit geven. Inzet is om over beide richtlijnen die de Commissie voorstelt, een politiek akkoord te bereiken tussen de lidstaten nog tijdens het Nederlands voorzitterschap. De voorstellen sluiten voor een belangrijk deel aan bij de uitkomsten van het BEPS-project van de OESO, waaraan Nederland en veel andere lidstaten actief hebben deelgenomen. Daarnaast zijn aan BEPS gerelateerde onderdelen van het voorstel voor de gemeenschappelijke geconsolideerde grondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) de laatste maanden ook al meerdere keren door de lidstaten besproken. Deze onderdelen zijn nu in het richtlijnvoorstel met maatregelen tegen belastingontwijking opgenomen.

2. Strijd tegen terrorismefinanciering

Document: Actie Plan van de Commissie [nog niet beschikbaar]

Aard bespreking: aannname raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Tijdens de Ecofin van januari is gesproken over vervolgmaatregelen in de strijd tegen terrorisme financiering. Hierbij is de lidstaten om input gevraagd. De Commissie is gevraagd een Actieplan te presenteren. Nederland is als voorzitter met de andere lidstaten in overleg om te bezien of de Raad op 12 februari 2016 raadsconclusies kan aannemen die dit Actieplan onderschrijven.

In dat Actieplan komen maatregelen aan de orde die de Commissie en lidstaten kunnen nemen om bronnen van terrorisme financiering aan te pakken, om terrorisme financiering te identificeren en om het verplaatsen van geld ten behoeve van terrorisme financiering tegen te gaan. De naar verwachting voorgestelde maatregelen houden zowel regelgeving als aanbevelingen en *best practices* in.

Een deel van de door de Commissie voorgestelde maatregelen was ook al aan de orde tijdens de relatief recente onderhandelingen over de 4^e anti-witwasrichtlijn (vastgesteld in mei 2015). Nederland is in de rol van voorzitter in gesprek met de andere lidstaten om te zien over welke punten overeenstemming bestaat. Het streven daarbij is om ook te kijken naar zogenaamde «quick wins»: onderwerpen die al op heel korte termijn geregeld zouden kunnen worden (waarvoor geen nieuwe EU regelgeving of aanpassingen aan bestaande EU regelgeving nodig is).

3. Voorbereiding G20 in Shanghai

Document: EU Terms of Reference for the G20 Finance and Central Bank Ministerial and Central Bank Governors meeting on 26–27 February 2016 in Shanghai.

Aard bespreking: aanname EU Terms of Reference.

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Op 26 en 27 februari vindt onder Chinees voorzitterschap in Shanghai de G20 vergadering voor Ministers van Financiën en Centrale Bank presidenten plaats. De voorbereiding van de EU-inbreng wordt vooraf gecoördineerd middels Terms of Reference (ToR).

In de G20 ToR roept de EU de G20 op om de groeistrategieën die G20 leden onder het Australisch voorzitterschap overeen zijn gekomen, tussentijds te evalueren en zonodig bij te stellen, om oog te houden op de G20 ambitie van 2% extra groei in 2018. Op het gebied van investeringen benadrukt de EU o.a. het belang van het verbeteren van het investeringsklimaat. Ook benadrukt de EU dat het van belang is om voortgang te boeken met de implementatie van financiële regelgeving. Bij internationale belastingen is het vooral van belang dat het onder het Turks voorzitterschap omarmde BEPS-raamwerk wordt geïmplementeerd.

Op het gebied van internationale financiële architectuur onderschrijft de EU de focus van de G20 op het managen van negatieve effecten van volatiele kapitaalstromen, de effectiviteit van het mondiale financiële vangnet, schuldhoudbaarheid en het handhaven van een sterk IMF met genoeg middelen. De recente ratificatie van de VS van de 2010 quota hervormingen wordt door de EU verwelkomd. De EU benadrukt dat besprekingen over nieuwe hervormingen binnen het IMF moeten worden besproken.

Op het gebied van klimaatfinanciering vindt de EU het van belang dat het Parijs-akkoord opvolging krijgt. Nederland kan zich goed vinden in deze EU-inzet.

4. Decharge over de EU-begroting 2014

Document: concept raadsconclusies/Dechargeadvies van de Raad.

Aard bespreking: Beslissing.

Besluitvormingsprocedure: De Ecofin beslist over het dechargeadvies van de Raad met gekwalificeerde meerderheid. Vervolgens beslist het Europees Parlement of zij overgaat tot het verlenen van kwijting aan de Europese Commissie.

Toelichting: Op basis van het jaarverslag van de Europese Rekenkamer (ERK) stelt de Raad ieder jaar Raadsaanbevelingen op als onderdeel van de dechargeprocedure. De Europese Rekenkamer geeft, evenals voorgaande jaren, over het jaar 2014 geen goedkeurende verklaring over de uitgaven van de EU-begroting. Het foutenpercentage in 2014 stelt de ERK op 4,4%. Over de EU-begroting van 2013 en 2012 was dit 4,5%. De hoogste foutenpercentages zijn zoals in voorgaande jaren te vinden bij de categorieën Cohesie (6,1%) en Plattelandsontwikkeling (6,2%).

Nederland is van mening dat de foutenpercentages te hoog zijn en streeft dan ook naar extra aandacht in de raadsaanbevelingen voor een aantal traditionele Nederlandse speerpunten gericht op het verbeteren van het financieel beheer van EU middelen, meer inzicht in gebieden waar sprake is van aanhoudend hoge foutenpercentages, het vergroten van de kwaliteit van controles, betere toepassing van het principe van Single Audit, en een meer transparante verantwoording. Ook acht Nederland het van belang dat de Raadsaanbevelingen duidelijk uitstralen dat er ook

meer aandacht komt voor *performance* en de bereikte resultaten met EU-begrotingsmiddelen. Een aanzienlijke meerderheid van de lidstaten is minder kritisch en wenst een positief dechargeadvies aan het Europees Parlement mee te geven, vergezeld door de gebruikelijke gedetailleerde aanbevelingen per hoofdstuk.

5. Begrotingsrichtlijnen 2017

Document: Concept Raadsconclusies aangaande begrotingsrichtlijnen 2017 (niet openbaar)

Aard bespreking: Beslissing

Besluitvormingsprocedure: Gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Ruim voordat de onderhandelingen over de EU-begroting voor het volgend jaar van start gaan, worden ieder jaar door de Raad begrotingsrichtlijnen opgesteld.

De begroting voor 2017 is de vierde jaarbegroting vallende onder het huidige Meerjarig Financieel Kader (MFK 2014–2020) en markeert daarmee het einde van de eerste helft van het MFK en het begin van de tweede helft. De Raad benadrukt hierbij de toenemende druk op de Europese begroting, met name als gevolg van de verschillende crises de afgelopen tijd, en onderstreept de noodzaak om te reageren op deze omstandigheden zonder de prioriteiten van de Europese Unie uit het oog te verliezen. Daarnaast benadrukt de Raad het belang van budgettaire discipline vanwege budgettaire krapte in lidstaten en wijst daarom op balans tussen budgettaire discipline en groeiversterkende investeringen. De Commissie dient daarbij de plafonds die zijn vastgelegd in het MFK te respecteren. De Commissie wordt eveneens gevraagd om tijdig, accuraat en transparant te rapporteren over de begroting en de onderliggende aannames. In lijn met het Nederlandse streven naar het vereenvoudigen van de Europese begrotingssystematiek, wordt de Commissie ook gevraagd om, waar mogelijk, maatregelen te nemen om aanvullende afdrachten van de lidstaten te vermijden en het aantal aanvullende begrotingen te beperken. Daarnaast wordt de Commissie opgeroepen tot het verbeteren van de transparantie van begrotingsdocumenten en het verbeteren van de voorspelbaarheid in de Europese begrotingscyclus. De Raad zal ook de ontwikkeling van de RAL (openstaande verplichtingen) nauwlettend volgen en verzoekt de Commissie om te voorzien in de hiervoor geschikte instrumenten.

6. Stand van zaken van de Werkgroep Monti over Eigen Middelen (High Level Group on Own Resources).

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Presentatie en gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De werkgroep Monti is in februari 2014 opgericht om een beter financieringsstelsel voor de uitgaven van de EU te vinden en bevat leden van de Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement. Deze presentatie betreft een tussenpresentatie van het werk van de werkgroep tot nu toe. Het eindrapport wordt later dit jaar verwacht. De Ecofin zal door Monti worden geïnformeerd over de stand van zaken en er zal een uitwisseling van ideeën plaatsvinden met Ministers.

In de discussie zal naar verwachting vooral aandacht zijn voor de BNI- en BTW-middelen en op de vraag of daar (al dan niet gedeeltelijk) alternatieven voor mogelijk zijn. Ook komen mogelijk de bestaande kortingen op de afdrachten die sommige lidstaten krijgen aan de orde. Deze discussie staat in zekere mate in verband met de verbeteringen die Nederland nastreeft op het gebied van de EU-afdrachten. Immers, op het moment dat de eigen middelen van de EU worden herzien is dat ook een

gelegenheid om ervoor te zorgen dat het stelsel als geheel beter wordt. Als zodanig verwelkomt Nederland daarom de discussie, waarbij de algemene inzet is om een transparant en controleerbaar stelsel van eigen middelen voor de EU te realiseren, waarbij de kosten eerlijk verdeeld zijn tussen de lidstaten en waarbij de afdrachten zo voorspelbaar mogelijk zijn.